

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 5.7.2023
COM(2023) 800 final

ANNEX

BIJLAGE

bij het document

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

Verslag over de rechtsstaat 2023

Situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie

{SWD(2023) 801 final} - {SWD(2023) 802 final} - {SWD(2023) 803 final} -
{SWD(2023) 804 final} - {SWD(2023) 805 final} - {SWD(2023) 806 final} -
{SWD(2023) 807 final} - {SWD(2023) 808 final} - {SWD(2023) 809 final} -
{SWD(2023) 810 final} - {SWD(2023) 811 final} - {SWD(2023) 812 final} -
{SWD(2023) 813 final} - {SWD(2023) 814 final} - {SWD(2023) 815 final} -
{SWD(2023) 816 final} - {SWD(2023) 817 final} - {SWD(2023) 818 final} -
{SWD(2023) 819 final} - {SWD(2023) 820 final} - {SWD(2023) 821 final} -
{SWD(2023) 822 final} - {SWD(2023) 823 final} - {SWD(2023) 824 final} -
{SWD(2023) 825 final} - {SWD(2023) 826 final} - {SWD(2023) 827 final}

AANBEVELINGEN VOOR BELGIË

Over het algemeen heeft België wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige verdere vooruitgang geboekt op het gebied van maatregelen om het rechtsstelsel als geheel voldoende personele en financiële middelen ter beschikking te stellen, rekening houdend met de Europese normen inzake middelen voor justitie.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het versterken van het integriteitskader wat betreft de uitbreiding van de bestaande Deontologische code tot alle leden van de ministeriële kabinetten. Enige vooruitgang geboekt met betrekking tot de regels inzake geschenken en voordelen voor parlementsleden en regeringsleden. Enige vooruitgang geboekt met betrekking tot de regels inzake draaideurconstructies voor de regering en de kabinetten.
- Geen vooruitgang geboekt bij de voltooiing van de hervorming van de wetgeving inzake lobbywerk, met inbegrip van een transparantieregister en een wetgevingsvoetafdruk, zowel voor parlementsleden als voor de regering.
- Enige vooruitgang geboekt bij het versterken van het kader voor toegang tot officiële documenten, met name door verbetering van de aanvraag- en beroepsprocedures, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt België aanbevolen om:

- Verdere inspanningen te blijven leveren om het rechtsstelsel in zijn geheel voldoende personele en financiële middelen ter beschikking te stellen, rekening houdend met de Europese normen inzake middelen voor justitie.
- Het integriteitskader te versterken, onder meer door regels vast te stellen inzake geschenken en voordelen voor parlementsleden en door de regels inzake draaideurconstructies voor de regering en de kabinetten aan te scherpen.
- De hervorming van de wetgeving inzake lobbywerk te voltooien, via vaststelling van een kader dat onder meer een transparantieregister en een wetgevingsvoetafdruk instelt en dat van toepassing is op zowel parlements- als regeringsleden.
- De inspanningen voort te zetten voor het versterken van het kader voor toegang tot officiële documenten, met name door verbetering van de aanvraag- en beroepsprocedures, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

AANBEVELINGEN VOOR BULGARIJE

In het algemeen heeft Bulgarije wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft de tijdige organisatie van gewone vergelijkende examens voor promotie om langdurige detachering van rechters voor het vervullen van vacatures te voorkomen, rekening houdend met de Europese normen inzake detachering van rechters.
- Nog geen vooruitgang geboekt wat betreft de wetswijzigingen die tot doel hebben de werking van de inspectiedienst van de hoge justitiële raad te verbeteren en het risico van politieke beïnvloeding te vermijden, met name door gerechtelijke instanties te betrekken bij de selectie van de leden.
- Nog geen vooruitgang geboekt wat betreft het ondernemen van stappen om de samenstelling van de hoge justitiële raad aan te passen, rekening houdend met de Europese normen inzake raden voor de rechtspraak.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de maatregelen ter voorkoming van corruptie gericht op het verbeteren van de integriteit van specifieke sectoren van de overheid, waaronder de politie en de rechterlijke macht.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het verbeteren van de doeltreffendheid van het onderzoek en een solide staat van dienst inzake vervolging en definitieve veroordelingen in corruptiezaken op hoog niveau, onder andere door de institutionele hervorming van de anticorruptiecommissie en gespecialiseerde justitiële autoriteiten.
- Enige vooruitgang geboekt in het transparanter maken van de toewijzing van overheidsreclame, met name wanneer de overheidsreclame wordt uitbesteed aan tussenpersonen, zoals media-agentschappen.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor corruptiebestrijding, wordt Bulgarije aanbevolen om:

- Stappen te ondernemen om het relevante wetgevingskader aan te passen om langdurige detachering van rechters voor het vervullen van vacatures te voorkomen, rekening houdend met de Europese normen inzake detachering van rechters.
- Vooruitgang te boeken wat betreft de wetswijzigingen die tot doel hebben de werking van de inspectiedienst van de hoge justitiële raad te verbeteren en het risico van politieke beïnvloeding te vermijden, met name door gerechtelijke instanties te betrekken bij de selectie van de leden.
- De inspanningen op te voeren om de samenstelling van de hoge justitiële raad aan te passen, rekening houdend met de Europese normen inzake raden voor de rechtspraak.
- Te zorgen voor een verbeterde doeltreffendheid van het onderzoek en een solide staat van dienst inzake vervolging en definitieve uitspraken in corruptiezaken op hoog niveau, onder andere door institutionele hervormingen van de anticorruptiecommissie.
- De integriteit van de hoogste uitvoerende functies te verbeteren, rekening houdend met Europese normen, met name door te zorgen voor duidelijke integriteitsnormen voor de overheid en een passend sanctiemechanisme.

- Vooruitgang te boeken met de inspanningen gericht op het verbeteren van de transparantie inzake de toewijzing van overheidsreclame, met name wanneer de overheidsreclame wordt uitbesteed aan tussenpersonen, zoals media-agentschappen.

AANBEVELINGEN VOOR TSJECHIË

In het algemeen heeft Tsjechië wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de voortzetting van de hervorming van het openbaar ministerie in de geest van het initiële doel, met name waarborgen in te voeren met betrekking tot het ontslag van de procureur-generaal en andere hoofdaanklagers, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid en de autonomie van het openbaar ministerie.
- Nog geen vooruitgang geboekt wat betreft het nemen van maatregelen om de duur van de procedures te verkorten met het oog op een solide staat van dienst op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve uitspraken in corruptiezaken op hoog niveau.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het versterken van het integriteitskader voor parlementsleden, met name door te voorzien in gedragscodes voor beide kamers van het parlement.
- De aanbeveling tot herziening van de wetgeving inzake vermogensverklaringen volledig uitgevoerd en enige vooruitgang geboekt wat betreft de herziening van de wetgeving inzake belangenconflicten, onder meer door de definitie van uiteindelijk begunstigden te verduidelijken en vooruitgang te boeken met verdere hervormingen op het gebied van de transparantie van informatie over media-eigendom.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de regels en mechanismen ter versterking van het onafhankelijke bestuur van publieke media, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het ondernemen van stappen om een nationaal mensenrechteninstituut op te richten, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor corruptiebestrijding, wordt Tsjechië aanbevolen om:

- De hervorming van het openbaar ministerie voort te zetten in de geest van het initiële doel, met name om waarborgen in te voeren met betrekking tot het ontslaan van de procureur-generaal en andere hoofdaanklagers, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid en de autonomie van het openbaar ministerie.
- Maatregelen te nemen om de duur van de procedures te verkorten en de onafhankelijkheid van het onderzoek en de vervolging in corruptiezaken op hoog niveau te waarborgen.
- Het integriteitskader voor parlementsleden te versterken, met name door de bestaande regels inzake draaideurpraktijken en lobbyactiviteiten aan te vullen.
- De herziening van de wetgeving inzake belangenconflicten te voltooien, onder meer door de definitie van uiteindelijk begunstigden te verduidelijken en vooruitgang te boeken met verdere hervormingen op het gebied van de transparantie van informatie over media-eigendom.
- Vooruitgang te boeken met het proces dat gericht is op het versterken van de regels en mechanismen om het onafhankelijke bestuur van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.

- Verder vooruitgang te blijven boeken inzake wetgevingswijzigingen voor de oprichting van een nationaal mensenrechteninstituut, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.

AANBEVELINGEN VOOR DENEMARKEN

In het algemeen heeft Denemarken wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het waarborgen van voldoende personele en financiële middelen voor het justitieel stelsel in het volgende meerjarig kader.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het vaststellen van nieuwe wetgeving over de financiering van politieke partijen die het probleem van meervoudige en anonieme donaties aanpakt en die sancties invoert voor inbreuken op de regels inzake de financiering van politieke partijen.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de invoering van regels inzake “draaideurpraktijken” voor ministers en lobbyactiviteiten en het waarborgen van een adequate controle op vermogensverklaringen van personen met een hoge functie in de uitvoerende macht.
- Geen verdere vooruitgang geboekt in het proces voor de hervorming van de wet inzake toegang tot overheidsdocumenten teneinde het recht van toegang tot documenten te versterken, met name door de gronden voor afwijzing van verzoeken om openbaarmaking te beperken, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Denemarken aanbevolen om:

- In het volgend meerjarig kader te voorzien in voldoende personele en financiële middelen voor het justitieel stelsel, voortbouwend op de stijgingen in 2023, rekening houdend met de Europese normen inzake middelen voor het justitieel stelsel.
- Regels inzake “draaideurpraktijken” voor ministers en lobbyactiviteiten in te voeren, en te zorgen voor een adequate controle op vermogensverklaringen van personen met een hoge functie in de uitvoerende macht.
- Het verzamelen van gegevens over onderzoeken en vervolgingen van corruptiegerelateerde misdrijven op nationaal en lokaal niveau te waarborgen.
- Vooruitgang te boeken wat betreft het proces voor de hervorming van de wet inzake toegang tot overheidsdocumenten teneinde het recht van toegang tot documenten te versterken, met name door de gronden voor afwijzing van verzoeken om openbaarmaking te beperken, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

AANBEVELINGEN VOOR DUITSLAND

In het algemeen heeft Duitsland wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen verdere vooruitgang geboekt wat betreft inspanningen om het justitieel stelsel in het kader van het nieuwe pact voor de rechtsstaat van adequate middelen te voorzien, onder meer wat de salarissen van rechters betreft, rekening houdend met de Europese normen op het gebied van middelen en salarissen voor het justitieel stelsel.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de plannen voor de invoering van een “wetgevingsvoetafdruk” voor het monitoren en traceren van alle belangenvertegenwoordigers die proberen invloed uit te oefenen op en bij te dragen tot specifieke wetgevingsteksten.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de aanscherping van bestaande regels inzake draaideurpraktijken door de verschillende toepasselijke regels beter op elkaar af te stemmen, de toestemming voor een toekomstige aanstelling van hoge ambtenaren transparanter te maken en de afkoelingsperioden voor federale ministers en staatssecretarissen te verlengen.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de uitvoering van het plan om een rechtsgrondslag te creëren voor een recht op informatie van de pers met betrekking tot de federale autoriteiten, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot documenten.
- Nog geen vooruitgang geboekt wat betreft de uitvoering van het plan om de belastingvrije status van non-profitorganisaties aan te passen zodat zij niet meer, zoals met de huidige regels, in hun werking worden belemmerd, rekening houdend met de Europese normen inzake de financiering van maatschappelijke organisaties.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Duitsland aanbevolen om:

- Belangrijkere inspanningen te leveren om het justitieel stelsel van adequate middelen te voorzien, onder meer wat de salarissen van rechters betreft, rekening houdend met de Europese normen op het gebied van middelen en salarissen voor het justitieel stelsel.
- Inspanningen te blijven leveren voor de invoering van een “wetgevingsvoetafdruk” voor het monitoren en traceren van alle belangenvertegenwoordigers die proberen invloed uit te oefenen op en bij te dragen tot specifieke wetgevingsteksten.
- De bestaande regels inzake draaideurpraktijken aan te scherpen door de verschillende toepasselijke regels beter op elkaar af te stemmen, de toestemming voor een toekomstige aanstelling van hoge ambtenaren transparanter te maken en de afkoelingsperioden voor federale ministers en staatssecretarissen te verlengen.
- Vooruitgang te boeken wat betreft het plan om een rechtsgrondslag te creëren voor een recht op informatie van de pers met betrekking tot de federale autoriteiten, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.
- Uitvoering te geven aan het plan om de belastingvrije status van non-profitorganisaties aan te passen zodat zij niet meer, zoals met de huidige regels, in hun werking worden belemmerd, rekening houdend met de Europese normen inzake de financiering van maatschappelijke organisaties.

AANBEVELINGEN VOOR ESTLAND

In het algemeen heeft Estland wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Aanzienlijke vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat de richtsnoeren inzake belangenconflicten worden onderworpen aan een doeltreffend verificatie-, monitoring- en handhavingsmechanisme.
- De aanbeveling om de inspanningen voor een doeltreffende uitvoering van de richtsnoeren inzake lobbyactiviteiten voort te zetten volledig uitgevoerd.
- Enige vooruitgang geboekt om een consistente en doeltreffende praktische tenuitvoerlegging van het recht van toegang tot informatie te waarborgen, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt inzake het digitale platform om het wetgevingsproces nog transparanter en inclusiever te maken wat openbare raadplegingen betreft.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Estland aanbevolen om:

- Ervoor te zorgen dat de richtsnoeren inzake belangenconflicten worden onderworpen aan een handhavingsmechanisme.
- Vooruitgang te boeken wat betreft de inspanningen om te zorgen voor een consistente en doeltreffende tenuitvoerlegging van het recht van toegang tot informatie, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

AANBEVELINGEN VOOR IERLAND

In het algemeen heeft Ierland wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen vooruitgang geboekt om te waarborgen dat, wat de samenstelling van de commissie voor de benoeming van rechters betreft, bij de hervorming van het systeem voor rechterlijke benoemingen en bevorderingen rekening wordt gehouden met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen, vermits geen belangrijke wijzigingen zijn doorgevoerd wat betreft de beoogde samenstelling van de commissie voor rechterlijke benoemingen.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het nemen van maatregelen om met het oog op een effectieve toegang tot de rechter de proceskosten te verminderen, rekening houdend met de Europese normen inzake onevenredige proceskosten en de gevolgen daarvan voor de toegang tot de rechter.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het versterken van het bestaande ethische kader, onder meer met betrekking tot gedragscodes, draaideurpraktijken en vermogensverklaringen met name inzake de toezichts- en handhavingscapaciteit van de commissie voor gedragsnormen voor de overheidssector, en aanzienlijke vooruitgang wat betreft lobbyactiviteiten.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de hervorming van de smaadwet om het werkklimaat voor journalisten te verbeteren, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het nemen van maatregelen om de juridische belemmeringen op het gebied van de financiering van maatschappelijke organisaties weg te nemen.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Ierland aanbevolen om:

- Ervoor te zorgen dat, wat de samenstelling van de commissie voor de benoeming van rechters betreft, bij de hervorming van het systeem voor rechterlijke benoemingen en bevorderingen rekening wordt gehouden met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen.
- Maatregelen te blijven nemen om de proceskosten te verminderen met het oog op een effectieve toegang tot de rechter, rekening houdend met de Europese normen inzake onevenredige proceskosten en de gevolgen daarvan voor de toegang tot de rechter.
- Het bestaande ethische kader inzake vermogensverklaringen en lobbyactiviteiten te versterken en te digitaliseren, met inbegrip van de monitoring- en handhavingscapaciteit van de commissie voor gedragsnormen voor de overheidssector.
- De hervorming van de smaadwet voort te zetten om het werkklimaat voor journalisten te verbeteren, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Maatregelen te nemen om juridische belemmeringen in verband met de toegang tot financiering voor maatschappelijke organisaties aan te pakken, als onderdeel van de hervorming van de kieswet.

AANBEVELINGEN VOOR GRIEKENLAND

In het algemeen heeft Griekenland wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat de rechterlijke macht wordt betrokken bij de benoeming van de voorzitter en de vicevoorzitter van de raad van state, de hoge raad en de rekenkamer, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat de juistheid van de door alle soorten overheidsfunctionarissen ingediende vermogensverklaringen effectief en systematisch wordt geverifieerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het opvoeren van de inspanningen met het oog op een solide staat van dienst op het gebied van vervolgingen en definitieve uitspraken in corruptiezaken.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het vaststellen van waarborgen om de werkomstandigheden en fysieke veiligheid van journalisten te verbeteren, overeenkomstig het memorandum van overeenstemming, maar er moeten nog wettelijke waarborgen worden vastgesteld, rekening houdend met de Europese normen voor de bescherming van journalisten.
- Enige vooruitgang geboekt om te waarborgen dat de registratievereisten voor maatschappelijke organisaties evenredig zijn zodat deze organisaties in een open kader kunnen werken.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor de bestrijding van corruptie, wordt Griekenland aanbevolen om:

- Stappen te ondernemen om ervoor te zorgen dat de rechterlijke macht wordt betrokken bij de benoeming van de voorzitter en de vicevoorzitter van de raad van state, de hoge raad en de rekenkamer, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen.
- Meer inspanningen te leveren met het oog op een solide staat van dienst op het gebied van vervolgingen en definitieve uitspraken in corruptiezaken, waaronder corruptie op hoog niveau.
- Het proces inzake het vaststellen van niet-wetgevende waarborgen verder te zetten en te beginnen met het wetgevende proces met betrekking tot de bescherming van journalisten, voortbouwend op de activiteiten die door de taskforce werden geïnitieerd, met name inzake onrechtmatige rechtszaken tegen journalisten en hun veiligheid, overeenkomstig het aangenomen memorandum van overeenstemming en rekening houdend met de Europese normen voor de bescherming van journalisten.
- Ervoor te zorgen dat belanghebbenden in de praktijk effectief en tijdig worden geraadpleegd over wetsontwerpen, onder meer door voldoende tijd te voorzien voor openbare raadplegingen.
- Verdere stappen te ondernemen om het huidige registratiesysteem voor maatschappelijke organisaties te evalueren, onder meer door een gestructureerde dialoog met

maatschappelijke organisaties op gang te brengen, en te beoordelen of het nodig is hier wijzigingen in aan te brengen.

AANBEVELINGEN VOOR SPANJE

In het algemeen heeft Spanje wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen verdere vooruitgang geboekt wat betreft het versterken van het statuut van de procureur-generaal, met name inzake het loskoppelen van de ambtstermijn van de procureur-generaal en die van de regering, rekening houdend met de Europese normen inzake onafhankelijkheid en autonomie van het openbaar ministerie.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de vernieuwing van de raad voor de rechterlijke macht en om onmiddellijk na de vernieuwing een proces op gang te brengen om de benoeming van de rechters die zitting hebben in deze raad aan te passen, rekening houdend met de Europese normen.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft de inspanningen voor het indienen van lobbywetgeving, met inbegrip van de instelling van een verplicht openbaar register van lobbyisten.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het aanpakken van de uitdagingen in verband met de duur van onderzoeken en vervolgingen met het oog op een efficiëntere behandeling van corruptiezaken op hoog niveau.
- De aanbeveling inzake het ter beschikking stellen van voldoende middelen aan de nationale regulator voor de audiovisuele media zodat deze zijn activiteiten kan versterken, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van mediaregulators, met name wat de toereikendheid van middelen betreft, volledig uitgevoerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de werkzaamheden ter verbetering van de toegang tot informatie, met name via een herziening van de wet inzake staatsgeheimen.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel, wordt Spanje aanbevolen om:

- Het statuut van de procureur-generaal te versterken, met name wat betreft het loskoppelen van de ambtstermijn van de procureur-generaal en die van de regering, rekening houdend met de Europese normen inzake onafhankelijkheid en autonomie van het openbaar ministerie.
- De vernieuwing van de raad voor de rechterlijke macht verder te zetten en onmiddellijk na de vernieuwing een proces op gang te brengen om de benoeming van de rechters die zitting hebben in deze raad, aan te passen, rekening houdend met de Europese normen inzake raden voor de rechtspraak.
- Lobbywetgeving aan te nemen, met inbegrip van de instelling van een verplicht openbaar register van lobbyisten.
- De inspanningen op te voeren om de uitdagingen aan te pakken in verband met de duur van onderzoeken en vervolgingen met het oog op een efficiëntere behandeling van corruptiezaken op hoog niveau, inclusief het voltooiën van de hervorming van het wetboek van strafvordering.
- De regels aan te scherpen inzake belangenconflicten en vermogensverklaringen van personen met een hoge functie in de uitvoerende macht door de sanctiebevoegdheid van het bureau voor belangenconflicten te versterken.

- Vooruitgang te boeken wat betreft de verbetering van de toegang tot informatie, met name via een herziening van de wet inzake staatsgeheimen, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

AANBEVELINGEN VOOR FRANKRIJK

In het algemeen heeft Frankrijk wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de inspanningen om de lopende projecten voor de volledige digitalisering van civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures af te ronden.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de inspanningen om te waarborgen dat voldoende personele middelen worden ingezet in het justitieel stelsel, onder meer met het oog op efficiëntieverbetering, rekening houdend met de Europese normen inzake middelen voor het justitieel stelsel.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het doeltreffend onderzoeken, vervolgen en bestraffen van corruptiemisdrijven op hoog niveau.
- Geen vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat de regels inzake lobbyactiviteiten consequent worden toegepast op alle relevante actoren, ook op het hoogste niveau van de uitvoerende macht.
- Geen verdere vooruitgang geboekt wat betreft het vergroten van de transparantie van media-eigendom, met name in het geval van complexe aandeelhoudersstructuren, voortbouwend op de bestaande wettelijke waarborgen.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Frankrijk aanbevolen om:

- Verdere inspanningen te blijven leveren om de lopende projecten voor de volledige digitalisering van civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures af te ronden.
- Door te gaan met de geleverde inspanningen om ervoor te zorgen dat het justitieel stelsel over voldoende personele middelen beschikt, met name door de ontwikkeling van de instrumenten voor het meten van de werklast te voltooien om de behoeften beter te evalueren.
- Ervoor te zorgen dat de regels inzake lobbyactiviteiten consequent worden toegepast op alle relevante actoren, ook op het hoogste niveau van de uitvoerende macht.
- De inspanningen op te voeren om de transparantie van media-eigendom te vergroten, met name in het geval van complexe aandeelhoudersstructuren, voortbouwend op de bestaande wettelijke waarborgen.

AANBEVELINGEN VOOR KROATIË

In het algemeen heeft Kroatië wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft de aanbeveling om de onlangs ingevoerde periodieke veiligheidscontroles van alle rechters en openbaar aanklagers die door de nationale veiligheidsdienst worden uitgevoerd, te heroverwegen en voor het waarborgen van de integriteit van deze personen gebruik te maken van andere bestaande mechanismen, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de autonomie van aanklagers en het advies van de Commissie van Venetië.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het invoeren van uitgebreide wetgeving op het gebied van lobbyactiviteiten, onder meer met betrekking tot personen met een hoge functie in de uitvoerende macht, evenals met het instellen van een openbaar register van lobbyisten.
- Geen verdere vooruitgang geboekt wat betreft het versterken van het kader voor de billijke en transparante toewijzing van overheidsreclame door duidelijke criteria, goede praktijken en toezichtsmaatregelen vast te stellen die de doeltreffende werking van de nieuwe openbare aanbestedingsprocedure voor lokale en regionale media waarborgen.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het aanpakken van het probleem van de ten aanzien van journalisten gevoerde strategische rechtszaken tegen publieke participatie, onder meer door misbruik van wettelijke bepalingen inzake smaad tegen te gaan en aan bewustmaking te doen, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Enige vooruitgang geboekt om te zorgen voor een meer systematische follow-up van de aanbevelingen en informatieverzoeken van de ombudspersoon.

Kroatië wordt herinnerd aan de in het nationale herstel- en veerkrachtplan gedane toezeggingen inzake bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor de bestrijding van corruptie, en krijgt bovendien de aanbeveling om:

- Door te gaan met structurele inspanningen om het salaris van rechters, openbaar aanklagers en gerechtelijk personeel aan te pakken, rekening houdend met de Europese normen op het gebied van middelen en salarissen voor het justitieel stelsel.
- Uitgebreide wetgeving op het gebied van lobbyactiviteiten, onder meer met betrekking tot personen met een hoge functie in de uitvoerende macht, aan te nemen en een openbaar register van lobbyisten in te stellen.
- Het wetboek van strafvordering en de wet inzake het bureau ter bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad te herzien, zoals uiteengezet in de corruptiebestrijdingsstrategie, om de efficiëntie van het onderzoek en de vervolging van corruptiemisdrijven te vergroten.
- Het kader voor de billijke en transparante toewijzing van overheidsreclame verder te versterken door duidelijke criteria, goede praktijken en toezichtsmaatregelen vast te stellen die de doeltreffende werking van de openbare aanbestedingsprocedure voor lokale en regionale media waarborgen.
- Verdere inspanningen te leveren om het probleem van de ten aanzien van journalisten gevoerde strategische rechtszaken tegen publieke participatie aan te pakken, onder meer door een herziening van de wettelijke bepalingen inzake smaad en door een beter gebruik aan te moedigen van procedureregels die het mogelijk maken om ongegronde rechtszaken af te wijzen, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.

- De opvolging van aanbevelingen verder te verbeteren en te zorgen voor een meer systematische reactie op informatieverzoeken van de ombudspersoon.

AANBEVELINGEN VOOR ITALIË

In het algemeen heeft Italië wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de inspanningen ter verbetering van de digitalisering van het justitieel stelsel, met name voor de strafrechtbanken en de parketten.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het versterken van de digitalisering en onderlinge koppeling van registers om zo de operaties van de politie en het openbaar ministerie tegen corruptie op hoog niveau te verbeteren.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het vaststellen van uitgebreide regels inzake belangenconflicten en enige vooruitgang wat betreft het vaststellen van lobbywetgeving met het oog op de invoering van een operationeel lobbyregister, met inbegrip van een wetgevingsvoetafdruk.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het doeltreffend aanpakken van de praktijk waarbij donaties via politieke stichtingen en verenigingen worden doorgesluisd naar politieke partijen en de invoering van één elektronisch register voor informatie over partij- en campagnefinanciering.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de invoering van wetgevings- en andere waarborgen om de regelgeving inzake smaad en de bescherming van het beroepsgeheim en van journalistieke bronnen te hervormen, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de oprichting van een nationaal mensenrechteninstituut, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor corruptiebestrijding, wordt Italië aanbevolen om:

- De inspanningen ter verbetering van de digitalisering van strafrechtbanken en parketten voort te zetten.
- Uitgebreide regels inzake belangenconflicten en lobbywetgeving vast te stellen met het oog op de invoering van een operationeel lobbyregister, met inbegrip van een wetgevingsvoetafdruk.
- De praktijk waarbij donaties via politieke stichtingen en verenigingen worden doorgesluisd naar politieke partijen, doeltreffend en snel aan te pakken en een uniek elektronisch register in te voeren voor informatie over partij- en campagnefinanciering.
- Door te gaan met het invoeren van wetgevings- en andere waarborgen om de regelgeving inzake smaad en de bescherming van het beroepsgeheim en van journalistieke bronnen te hervormen, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Inspanningen te blijven leveren voor de oprichting van een nationaal mensenrechteninstituut, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.

AANBEVELINGEN VOOR CYPRUS

In het algemeen heeft Cyprus wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Aanzienlijke vooruitgang geboekt om te waarborgen dat bij de hervorming van de benoeming van rechters bij het opperste grondwettelijk hof en het hooggerechtshof rekening wordt gehouden met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen en het advies van de Commissie van Venetië.
- Enige vooruitgang geboekt om te waarborgen dat bij de hervorming van de samenstelling van de hoge raad voor de rechtspraak rekening wordt gehouden met de Europese normen inzake raden voor de rechtspraak en het advies van de Commissie van Venetië.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het verbeteren van de doeltreffendheid op het gebied van onderzoek en berechting van corruptiezaken op hoog niveau, onder meer door het bureau van de procureur-generaal en de budgettaire onafhankelijkheid van dit bureau te versterken.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de invoering van regels inzake de bekendmaking van vermogensbestanddelen van gekozen functionarissen die waarborgen dat alle betrokken gegevens regelmatig worden ingediend en doeltreffend, regelmatig en volledig worden geverifieerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de regels en mechanismen ter versterking van het onafhankelijke bestuur van publieke media, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het vaststellen van een kader voor doeltreffende en tijdige raadpleging van belanghebbenden in het wetgevingsproces.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor corruptiebestrijding, wordt Cyprus aanbevolen om:

- De onafhankelijkheid en de verantwoordingsplicht van het openbaar ministerie te versterken, onder meer door te voorzien in de mogelijkheid tot herziening van de beslissing van de procureur-generaal om geen vervolging in te stellen of de procedure stop te zetten, rekening houdend met de Europese normen inzake onafhankelijkheid en autonomie van het openbaar ministerie.
- Regels inzake de bekendmaking van vermogensbestanddelen van gekozen functionarissen in te voeren die ervoor zorgen dat alle betrokken gegevens regelmatig worden ingediend en doeltreffend, regelmatig en volledig worden geverifieerd.
- Ervoor te zorgen dat de onlangs opgerichte onafhankelijke autoriteit voor corruptiebestrijding over de financiële, personele en technische middelen beschikt om haar bevoegdheden effectief uit te oefenen.
- Wetgeving aan te nemen om een billijke en transparante verdeling van de reclame-uitgaven door de staat en staatsbedrijven te waarborgen.
- Vooruitgang te boeken met het proces dat gericht is op het versterken van de regels en mechanismen om het onafhankelijke bestuur van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Door te gaan met het aannemen van een kader voor de effectieve en tijdige raadpleging van belanghebbenden bij het wetgevingsproces en te zorgen voor de implementatie hiervan.

AANBEVELINGEN VOOR LETLAND

In het algemeen heeft Letland wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het op gang brengen van een proces dat tot doel heeft adequate waarborgen in te stellen tegen ongeoorloofde politieke beïnvloeding bij de benoeming van rechters van het hooggerechtshof, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen.
- De aanbeveling om inspanningen te blijven leveren met het oog op de snelle goedkeuring van het actieplan 2021-2024 ter voorkoming van corruptie volledig uitgevoerd en enige vooruitgang geboekt wat betreft de effectieve uitvoering hiervan.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de inspanningen met het oog op de vaststelling van de ontwerpwetgeving inzake lobbyactiviteiten en vervolgens te zorgen voor het opzetten van een speciaal lobbyregister.
- De aanbeveling om maatregelen te nemen om de deelname van het maatschappelijk middenveld aan de besluitvorming op lokaal niveau te vergroten volledig uitgevoerd.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Letland aanbevolen om:

- Maatregelen te nemen om te zorgen voor adequate waarborgen tegen ongeoorloofde politieke beïnvloeding bij de benoeming van rechters van het hooggerechtshof, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen.
- Te zorgen voor de effectieve uitvoering van de lobbywetgeving, met inbegrip van de oprichting van een speciaal lobbyregister.

AANBEVELINGEN VOOR LITOUWEN

In het algemeen heeft Litouwen wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de hervorming van het rechtsbijstandstelsel, onder meer door te zorgen voor passende voorwaarden voor rechtsbijstandverleners, rekening houdend met de Europese normen inzake rechtsbijstand.
- De aanbeveling om door te gaan met de benoemingen tot de volledige samenstelling van het hooggerechtshof is bereikt en met de benoeming van de voorzitter van het hooggerechtshof volledig uitgevoerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het op gang brengen van een proces om het systeem van benoemingen voor rechterlijke functies aan te passen, met name bij het hooggerechtshof en onder meer ter verbetering van de transparantie, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen.
- De aanbeveling om te beginnen met de uitvoering van de corruptiebestrijdingsagenda 2022-2033 volledig uitgevoerd.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het verder verbeteren van de praktijk op het gebied van het verlenen van toegang tot officiële documenten, met name door ervoor te zorgen dat de gronden voor afwijzing van verzoeken om openbaarmaking niet worden gebruikt om de toegang, ook voor journalisten, onrechtmatig te beperken, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.
- Geen verdere vooruitgang geboekt wat betreft het ter beschikking stellen van voldoende personele en financiële middelen voor het bureau van de parlementaire ombudspersonen, rekening houdend met de Europese normen inzake middelen voor ombudsdiensten en de VN-beginselen van Parijs.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Litouwen aanbevolen om:

- De hervorming van het rechtsbijstandstelsel voort te zetten door te zorgen voor passende voorwaarden voor rechtsbijstandverleners, rekening houdend met de Europese normen inzake rechtsbijstand.
- De inspanningen voort te zetten om de transparantie van het systeem van benoemingen in gerechtelijke functies te verbeteren, met name in het hooggerechtshof, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen.
- Inspanningen te blijven leveren om het justitieel stelsel van adequate middelen te voorzien, onder meer wat de salarissen van aanklagers en niet-rechterlijk personeel betreft, rekening houdend met de Europese normen op het gebied van middelen en salarissen voor het justitieel stelsel.
- Voldoende personele en financiële middelen te voorzien voor het bureau van de parlementaire ombudspersonen, rekening houdend met de Europese normen inzake middelen voor ombudsdiensten en de VN-beginselen van Parijs.

AANBEVELINGEN VOOR LUXEMBURG

In het algemeen heeft Luxemburg wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- De aanbeveling om het proces tot vaststelling van de hervorming inzake de bevoegdheden van de toekomstige raad voor de rechtspraak voort te zetten volledig uitgevoerd.
- Geen verdere vooruitgang geboekt wat betreft de voortzetting van het proces tot goedkeuring van de hervorming inzake het toegankelijker maken van rechtsbijstand.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt om te waarborgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de diensten die bevoegd zijn voor de vervolging van economische en financiële criminaliteit.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de uitvoering en evaluatie van de nieuwe wetgeving inzake lobbyactiviteiten bij het parlement, met inbegrip van het transparantieregister.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het verkorten van de termijn voor de behandeling van verzoeken om openbaarmaking van officiële documenten, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.
- Geen verdere vooruitgang geboekt wat betreft het verbeteren van het legislatieve besluitvormingsproces door belanghebbende partijen meer mogelijkheden te bieden om deel te nemen aan openbare raadplegingen.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Luxemburg aanbevolen om:

- Het proces tot goedkeuring van de hervorming inzake het toegankelijker maken van rechtsbijstand voort te zetten.
- De uitvoering van de nieuwe wetgeving inzake lobbyactiviteiten bij het parlement en de werking van het transparantieregister te evalueren en ervoor te zorgen dat deze voldoet aan de noodzakelijke transparantievereisten die zijn vastgelegd in het reglement van orde van het parlement.
- De uitvoering van de aangenomen maatregelen in verband met de termijn voor de behandeling van verzoeken om openbaarmaking van officiële documenten te waarborgen, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.
- Het legislatieve besluitvormingsproces te verbeteren door belanghebbende partijen meer mogelijkheden te bieden om deel te nemen aan openbare raadplegingen.

AANBEVELINGEN VOOR HONGARIJE

In het algemeen heeft Hongarije wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- De aanbeveling om de rol van de nationale raad voor justitie met behoud van de onafhankelijkheid van deze raad te versterken, zodat deze een doeltreffend tegenwicht kan bieden aan de bevoegdheden van de voorzitter van het nationaal bureau voor justitie, volledig uitgevoerd.
- De aanbeveling om de regels inzake de Kúria (het hooggerechtshof) aan te passen om een einde te maken aan de benoeming van rechters buiten de gewone procedure, om de criteria voor de selectie van de voorzitter van de Kúria aan te scherpen en om de controle op de voorzitter van de Kúria door rechterlijke organen te versterken, rekening houdend met de Europese normen, evenals om de mogelijkheid tot herziening van de verplichting tot prejudiciële verwijzing af te schaffen, in overeenstemming met de vereisten van het EU-recht, volledig uitgevoerd.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de goedkeuring van brede hervormingen op het gebied van lobbyactiviteiten en draaideurpraktijken, en enige vooruitgang geboekt wat betreft het versterken van het systeem van vermogensverklaringen, zodat het toezicht en de handhaving op dit vlak doeltreffend kunnen verlopen.
- Nog geen vooruitgang geboekt wat betreft het opbouwen van een solide staat van dienst op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve uitspraken in corruptiezaken op hoog niveau.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de invoering van mechanismen om de functionele onafhankelijkheid van de mediaregulator te versterken, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van mediaregulatoren.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het goedkeuren van wetgeving om een billijke en transparante verdeling van de reclame-uitgaven door de staat en staatsbedrijven te waarborgen.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het uit de weg ruimen van belemmeringen voor maatschappelijke organisaties.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, waarbij Hongarije ook wordt herinnerd aan de verplichting om te voldoen aan de uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Unie op het gebied van de rechtsstaat en de inbreukprocedures in verband met de rechtsstaat waarnaar wordt verwezen in het landenhoofdstuk, de punten van zorg in het kader van de conditionaliteitsverordening, de desbetreffende punten van zorg in het kader van de door het Europees Parlement ingeleide procedure van artikel 7 VEU, de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel, het kader voor de bestrijding van corruptie en de controles en waarborgen, en herinnerend aan de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees semester, wordt Hongarije aanbevolen om:

- De transparantie te verbeteren van de systemen voor de toewijzing van zaken in lagere rechtbanken, rekening houdend met de Europese normen voor de toewijzing van zaken.
- Brede hervormingen op het gebied van lobbyactiviteiten en draaideurpraktijken goed te keuren en het systeem van vermogensverklaringen verder te verbeteren, zodat het toezicht en de handhaving op dit vlak doeltreffend kunnen verlopen.

- Een solide staat van dienst op te bouwen op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve uitspraken in corruptiezaken op hoog niveau.
- Mechanismen in te voeren om de functionele onafhankelijkheid van de mediaregulator te versterken, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van mediaregulatoren.
- De regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Wetgeving aan te nemen om een billijke en transparante verdeling van de reclame-uitgaven door de staat en staatsbedrijven te waarborgen.
- Een veilige en stimulerende ruimte voor het maatschappelijk middenveld te bevorderen en obstakels weg te nemen waarmee maatschappelijke organisaties worden geconfronteerd, onder meer door wetgeving in te trekken die hun vermogen tot functioneren belemmert, met name de immigratiebelasting.

AANBEVELINGEN VOOR MALTA

In het algemeen heeft Malta wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de noodzakelijke betrokkenheid van de rechterlijke macht bij de benoeming van de opperrechter, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen en het advies van de Commissie van Venetië.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het opvoeren van de inspanningen om justitie efficiënter te maken, met name op het vlak van de verkorting van de procedures.
- Enige vooruitgang geboekt bij het aanpakken van uitdagingen in verband met de duur van onderzoeken naar corruptiezaken op hoog niveau; en geen vooruitgang geboekt bij het opbouwen van een solide staat van dienst op het gebied van definitieve uitspraken.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de invoering van wetgevende en andere waarborgen ter verbetering van de werkomgeving van journalisten en geen verdere vooruitgang wat betreft de toegang tot officiële documenten, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het heropstarten van de werkzaamheden voor de oprichting van een nationaal mensenrechteninstituut, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor corruptiebestrijding, wordt Malta aanbevolen om:

- Stappen te ondernemen om te zorgen voor de noodzakelijke betrokkenheid van de rechterlijke macht bij de benoeming van de opperrechter, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen en het advies van de Commissie van Venetië.
- Meer inspanningen te leveren om justitie efficiënter te maken, met name op het vlak van verkorting van de procedures.
- Meer maatregelen te nemen om uitdagingen in verband met de duur van onderzoeken in corruptiezaken op hoog niveau aan te pakken, onder meer door het opbouwen van een solide staat van dienst op het gebied van definitieve rechterlijke uitspraken.
- Wetgevende en andere waarborgen aan te nemen ter verbetering van de werkomgeving van journalisten, onder meer wat betreft toegang tot officiële documenten, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten en de toegang tot officiële documenten.
- De regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Maatregelen te nemen voor de oprichting van een nationaal mensenrechteninstituut, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.
- Een kader in te voeren voor inspraak van het publiek in het wetgevingsproces.

AANBEVELINGEN VOOR NEDERLAND

In het algemeen heeft Nederland wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige vooruitgang geboekt bij het verder verbeteren van de digitalisering van het rechtsstelsel, met name wat betreft de publicatie van rechterlijke beslissingen en digitale oplossingen voor gerechtelijke procedures.
- Enige vooruitgang geboekt bij de voltooiing van de herziening van de regels inzake draaideurconstructies waarbij voormalige ministers en staatssecretarissen betrokken zijn, met inbegrip van een afkoelingsperiode van twee jaar en beperkingen op betaalde activiteiten.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de aanneming van een gedragscode voor ministers en staatssecretarissen, met inbegrip van regels inzake geschenken, secundaire activiteiten en lobbyactiviteiten, alsmede doeltreffende monitoring en sancties.
- Enige vooruitgang geboekt bij de voortzetting van de inspanningen om te zorgen voor een alomvattende follow-up van de kinderopvangtoeslagaffaire om de mogelijke structurele problemen aan te pakken, waarbij alle relevante overheidsinstanties worden betrokken.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Nederland aanbevolen om:

- De inspanningen voort te zetten om het niveau van digitalisering van het rechtsstelsel te verbeteren, met name wat betreft de publicatie van rechterlijke beslissingen.
- De herziening van de regels inzake draaideurpraktijken waarbij voormalige ministers en staatssecretarissen betrokken zijn, met inbegrip van een afkoelingsperiode van twee jaar en beperkingen op betaalde activiteiten, af te ronden.
- Strengere transparantieregels vast te stellen voor lobbyactiviteiten voor leden van de regering en het parlement.
- Door te gaan met de uitgebreide follow-up van de kinderopvangtoeslagaffaire, waarbij alle relevante overheidsinstanties worden betrokken, mede voortbouwend op het werk van de Staatscommissie Rechtsstaat.

AANBEVELINGEN VOOR OOSTENRIJK

In het algemeen heeft Oostenrijk wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de hervorming met het oog op de oprichting van een onafhankelijk federaal openbaar ministerie, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid en autonomie van het openbaar ministerie, onder meer om de onafhankelijke werking van de gespecialiseerde corruptiebestrijdingsdienst te waarborgen.
- De aanbeveling om ervoor te zorgen dat de rechterlijke macht wordt betrokken bij de benoeming van de voorzitter en de vicevoorzitter van het hooggerechtshof volledig uitgevoerd en geen vooruitgang geboekt wat betreft de noodzaak van betrokkenheid van de rechterlijke macht bij de procedures voor de benoeming van de voorzitters van administratieve rechtbanken, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen en de selectie van rechtbankvoorzitters.
- De aanbeveling om de wetgevingsherziening met betrekking tot de regels voor de financiering van politieke partijen af te ronden, onder meer om de Oostenrijkse rekenkamer in staat te stellen de financiering van politieke partijen te controleren, volledig uitgevoerd.
- Nog geen vooruitgang geboekt wat betreft de invoering van doeltreffende regels voor het openbaar maken van vermogensbestanddelen en belangen door parlementsleden, met inbegrip van doeltreffende toezichts- en sanctiemechanismen.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de hervorming van het kader voor de toewijzing van overheidsreclame door overheidsinstanties op alle niveaus, met name om de billijkheid en transparantie van de verdeling ervan te verbeteren.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de hervorming inzake toegang tot officiële informatie, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Oostenrijk aanbevolen om:

- De hervorming met het oog op de oprichting van een onafhankelijk federaal openbaar ministerie voort te zetten, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid en autonomie van het openbaar ministerie, onder meer om de onafhankelijke werking van de gespecialiseerde corruptiebestrijdingsdienst te waarborgen.
- De noodzaak van betrokkenheid van de rechterlijke macht bij de benoeming van voorzitters van administratieve rechtbanken aan te pakken, rekening houdend met de Europese normen inzake rechterlijke benoemingen en de selectie van rechtbankvoorzitters.
- Doeltreffende regels voor het openbaar maken van vermogensbestanddelen en belangen door parlementsleden in te voeren, met inbegrip van doeltreffende toezichts- en sanctiemechanismen.
- Wetgeving vast te stellen om het kader voor lobbyactiviteiten te versterken, onder meer wat betreft de reikwijdte, het toezicht en de handhaving ervan.
- Verdere stappen te ondernemen om het kader voor de toewijzing van overheidsreclame door overheidsinstanties op alle niveaus te hervormen, met name om de billijkheid en transparantie van de verdeling ervan te verbeteren.

- Vorderingen te maken met de hervorming inzake toegang tot officiële informatie, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

AANBEVELINGEN VOOR POLEN

In het algemeen heeft Polen wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het scheiden van de functie van minister van Justitie van die van procureur-generaal en enige vooruitgang geboekt wat betreft het waarborgen van de functionele onafhankelijkheid van het openbaar ministerie ten opzichte van de regering.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het versterken van de bestaande integriteitsregels door lobbyregels en een gestandaardiseerd onlinesysteem voor vermogensverklaringen van ambtenaren en parlementsleden in te voeren.
- Geen vooruitgang geboekt om onafhankelijke en doeltreffende onderzoeken en vervolgingen te waarborgen, het brede toepassingsgebied van het stelsel van onschendbaarheid voor personen met een hoge functie in de uitvoerende macht aan te pakken en af te zien van het opnemen van straffeloosheidsclausules in de wetgeving, teneinde een solide staat van dienst op het gebied van corruptiezaken op hoog niveau mogelijk te maken.
- Geen vooruitgang geboekt om te waarborgen dat billijke, transparante en niet-discriminerende procedures worden gevolgd voor het toekennen van licenties aan mediakanalen.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Geen vooruitgang geboekt om een meer systematische follow-up te waarborgen van de bevindingen van de hoge rekenkamer en te zorgen voor een snelle benoeming van de leden van het college van de hoge rekenkamer.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het verbeteren van het kader waarbinnen de ombudspersoon werkt, rekening houdend met de Europese normen inzake ombudsinstanties, en geen vooruitgang wat betreft het verbeteren van het kader waarbinnen het maatschappelijk middenveld opereert, rekening houdend met de Europese normen inzake het maatschappelijk middenveld.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, waarbij Polen wordt herinnerd aan de verplichting om de resterende ernstige punten van zorg op het gebied van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, met name die welke worden genoemd in de door de Commissie ingeleide procedure van artikel 7 VEU, aan te pakken, alsook aan de verplichting om te voldoen aan de uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Unie op het gebied van de rechtsstaat en de inbreukprocedures in verband met de rechtsstaat waarnaar in het landenhoofdstuk wordt verwezen, de in het nationale herstel- en veerkrachtplan gedane toezeggingen inzake bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het systeem van controles en waarborgen, alsook de relevante landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester, wordt Polen aanbevolen om:

- De functie van minister van Justitie te scheiden van die van procureur-generaal en verdere inspanningen te leveren om de functionele onafhankelijkheid van het openbaar ministerie ten opzichte van de regering te waarborgen.
- De bestaande integriteitsregels te versterken door lobbyregels en een gestandaardiseerd onlinesysteem voor vermogensverklaringen van ambtenaren en parlementsleden in te voeren.
- Onafhankelijke en doeltreffende onderzoeken en vervolgingen te waarborgen, het brede toepassingsgebied van het stelsel van onschendbaarheid voor personen met een hoge

functie in de uitvoerende macht aan te pakken en af te zien van het opnemen van straffeloosheidsclausules in de wetgeving, teneinde een solide staat van dienst op het gebied van corruptiezaken op hoog niveau mogelijk te maken.

- Ervoor te zorgen dat billijke, transparante en niet-discriminerende procedures worden gevolgd voor het toekennen van licenties aan mediakanalen.
- De regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Een meer systematische follow-up van de bevindingen van de hoge rekenkamer te waarborgen en dringend te zorgen voor een snelle benoeming van de leden van het college van de hoge rekenkamer om te verzekeren dat deze doeltreffend kan functioneren.
- Het kader te verbeteren waarbinnen het maatschappelijk middenveld opereert, en dergelijke inspanningen verder te zetten met betrekking tot de ombudspersoon, rekening houdend met de Europese normen inzake het maatschappelijk middenveld en ombudsinstanties.

AANBEVELINGEN VOOR PORTUGAL

In het algemeen heeft Portugal wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de inspanningen om justitie van voldoende personele middelen te voorzien en de efficiëntie van het justitieel stelsel, en met name de bestuurs- en fiscale rechtbanken, te verbeteren, en de aanbeveling om het wetgevingskader voor de werking van de hoge raad voor bestuurs- en fiscale rechtbanken te voltooien volledig uitgevoerd.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de inspanningen voor een meer transparante toewijzing van zaken.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voorzien van voldoende middelen voor het voorkomen, onderzoeken en vervolgen van corruptie, en aanzienlijke vooruitgang geboekt om te waarborgen dat het nieuwe mechanisme voor corruptiebestrijding snel operationeel wordt.
- Enige vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat de entiteit voor transparantie met haar werkzaamheden kan beginnen, met het oog op doeltreffende monitoring en verificatie van de vermogensverklaringen.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de hervormingen voor het transparanter maken van het wetgevingsproces, met name inzake de implementatie van instrumenten voor effectbeoordeling.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel, wordt Portugal aanbevolen om:

- Inspanningen te blijven leveren om justitie van voldoende personele middelen te voorzien, met name wat betreft niet-rechterlijk personeel, en om de efficiëntie ervan te verbeteren, met name van administratieve en fiscale rechtbanken.
- Inspanningen te blijven leveren om de transparantie in de toewijzing van zaken te vergroten, met name door toezicht te houden op de uitvoering van de nieuwe regels inzake elektronische toewijzing.
- Door te gaan met de geleverde inspanningen om voldoende middelen te waarborgen voor het voorkomen, onderzoeken en vervolgen van corruptie, onder meer voor het nieuwe mechanisme voor corruptiebestrijding.
- Te zorgen voor de effectieve monitoring en verificatie van vermogensverklaringen door de entiteit voor transparantie.
- De hervormingen voor het transparanter maken van het wetgevingsproces af te ronden, met name wat betreft de implementatie van instrumenten voor effectbeoordeling.

AANBEVELINGEN VOOR ROEMENIË

In het algemeen heeft Roemenië wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Aanzienlijke vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat de herziening van de wetten inzake het justitieel stelsel de waarborgen voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht versterkt, onder meer door de tuchtprocedure tegen magistraten te hervormen, en enige vooruitgang geboekt wat betreft het nemen van maatregelen om de resterende bezorgdheid over het onderzoek en de vervolging van strafbare feiten in het rechtswezen weg te nemen, rekening houdend met de Europese normen en de desbetreffende adviezen van de Commissie van Venetië.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft de invoering van regels inzake lobbyactiviteiten voor leden van het parlement.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het aanpakken van de operationele problemen van het nationale directoraat voor corruptiebestrijding, onder meer inzake de aanwerving van aanklagers, en enige vooruitgang geboekt wat betreft het nauwlettend toezicht houden op de impact van het nieuwe systeem voor het onderzoeken en vervolgen van corruptiemisdrijven in het rechtswezen.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Geen vooruitgang geboekt om een doeltreffende openbare raadpleging te waarborgen voorafgaand aan de goedkeuring van ontwerpwetgeving.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van inspanningen voor de oprichting van een nationaal mensenrechteninstituut, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel en het kader voor corruptiebestrijding en het wetgevingsproces, wordt Roemenië aanbevolen om:

- Het proces te voltooien dat is gestart om de aanbevelingen te volgen in het advies van de Commissie van Venetië over de wetten inzake het justitieel stelsel, met name door de beoordeling van het panel van deskundigen van hoog niveau af te ronden.
- Maatregelen te nemen, met name op operationeel niveau, om tegemoet te komen aan de resterende bezorgdheid over het onderzoek en de vervolging van strafbare feiten in het rechtswezen, onder meer met betrekking tot corruptiemisdrijven, rekening houdend met de Europese normen.
- Inspanningen te blijven leveren voor de inzet van voldoende personele middelen in het justitieel stelsel, onder meer voor het openbaar ministerie, rekening houdend met de Europese normen inzake middelen voor het justitieel stelsel.
- Zonder verder uitstel regels in te voeren inzake lobbyactiviteiten voor parlementsleden.
- De inspanningen op te voeren om de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- De inspanningen op te voeren om te zorgen voor effectieve openbare raadplegingen voordat wetgeving wordt goedgekeurd.

- De inspanningen op te voeren om de accreditatie te verkrijgen van een nationaal mensenrechteninstituut, rekening houdend met de VN-beginselen van Parijs.

AANBEVELINGEN VOOR SLOVENIË

In het algemeen heeft Slovenië wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Enige vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat de regels inzake parlementaire onderzoeken passende waarborgen bevatten voor de onafhankelijkheid van rechters en openbaar aanklagers, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.
- De aanbeveling om belemmeringen voor het onderzoek en de vervolging van corruptiezaken weg te nemen, onder meer door de operationele autonomie van het nationaal onderzoeksbureau te waarborgen, de middelen van het openbaar ministerie te verhogen en de termijn voor verjaring te herzien, volledig uitgevoerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de goedkeuring van de corruptiebestrijdingsstrategie en de uitvoering hiervan zonder verder uitstel.
- De aanbeveling om de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media, volledig uitgevoerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het vaststellen van niet-wetgevende waarborgen en geen vooruitgang wat betreft het vaststellen van wettelijke waarborgen om journalisten te beschermen, rekening houdend met de Europese normen voor de bescherming van journalisten.
- De aanbeveling om de nodige waarborgen te verzekeren voor de budgettaire autonomie van de onafhankelijke instellingen volledig uitgevoerd.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, en herinnerend aan de toezeggingen die zijn gedaan in het kader van het nationale herstel- en veerkrachtplan met betrekking tot bepaalde aspecten van het justitieel stelsel, wordt Slovenië aanbevolen om:

- Het proces voort te zetten om ervoor te zorgen dat de regels inzake parlementaire onderzoeken passende waarborgen bevatten voor de onafhankelijkheid van rechters en openbaar aanklagers, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.
- Ervoor te zorgen dat de hervorming van de rechterlijke benoemingen voldoende waarborgen voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht bevat, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.
- Maatregelen te nemen om het salaris van rechters en openbaar aanklagers te verhogen, rekening houdend met de Europese normen op het gebied van middelen en salarissen voor het justitieel stelsel.
- De nieuwe strategie voor de bestrijding van corruptie en het actieplan met concrete maatregelen goed te keuren, evenals een tijdschema voor de uitvoering, en de inspanningen op te voeren om een solide staat van dienst op te bouwen op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve uitspraken in corruptiemisdrijven, ook in zaken op hoog niveau.
- Het proces voort te zetten voor het aannemen van niet-wetgevende waarborgen en te beginnen met het wetgevingsproces met betrekking tot de bescherming van journalisten, met name online, rekening houdend met de Europese normen voor de bescherming van journalisten.

AANBEVELINGEN VOOR SLOWAKIJE

In het algemeen heeft Slowakije wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- Nog geen vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat voor de leden van de raad voor de rechtspraak voldoende waarborgen gelden op het gebied van onafhankelijkheid met betrekking tot hun ontslag, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van raden voor de rechtspraak.
- Nog geen vooruitgang geboekt om ervoor te zorgen dat er voldoende waarborgen zijn en dat deze naar behoren in acht worden genomen wanneer rechters naar aanleiding van hun rechterlijke beslissingen strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld voor het misdrijf “misbruik van recht”.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de wetgeving inzake belangenconflicten en vermogensverklaringen en geen vooruitgang bij het indienen van voorstellen om lobbyactiviteiten te reguleren.
- Geen vooruitgang geboekt wat betreft het verbeteren van de coördinatie tussen de verschillende rechtshandavingsinstanties en enige vooruitgang wat betreft het waarborgen van de objectiviteit van de beslissingen van het openbaar ministerie, onder meer door verdere wetwijzigingen door te voeren ter beperking van de bevoegdheid van de procureur-generaal om beslissingen van het openbaar ministerie nietig te verklaren, teneinde een meer solide staat van dienst op te bouwen op het gebied van corruptiezaken op hoog niveau.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van het proces tot vaststelling van wetgevende en andere waarborgen ter verbetering van de fysieke veiligheid en de werkomgeving van journalisten, onder meer in het kader van de hervorming van de smaadwet, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het aanscherpen van de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.

Op basis hiervan, en herinnerend aan de in het nationale herstel- en veerkrachtplan gedane toezeggingen inzake bepaalde aspecten van het justitieel stelsel, wordt Slowakije aanbevolen om:

- Maatregelen in te voeren om ervoor te zorgen dat voor de leden van de raad voor de rechtspraak, met name de leden die niet door rechters zijn gekozen, bij ontslag voldoende waarborgen op het gebied van onafhankelijkheid gelden, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van raden voor de rechtspraak.
- Ervoor te zorgen dat er voldoende waarborgen gelden en dat deze naar behoren in acht worden genomen wanneer rechters naar aanleiding van hun rechterlijke beslissingen strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld voor het misdrijf “misbruik van recht”.
- Regels voor lobbyactiviteiten voor te stellen en de wetgeving inzake belangenconflicten en vermogensverklaringen aan te scherpen.
- Maatregelen te nemen om de coördinatie tussen de verschillende rechtshandavingsinstanties te verbeteren en de objectiviteit van de beslissingen van het openbaar ministerie te waarborgen, onder meer door verdere vooruitgang te boeken met de wetwijzigingen ter beperking van de bevoegdheid van de procureur-generaal om beslissingen van het openbaar ministerie nietig te verklaren, teneinde een meer solide staat van dienst op te bouwen op het gebied van corruptiezaken op hoog niveau.

- Vooruitgang te boeken wat betreft het proces tot vaststelling van wetgevende en andere waarborgen ter verbetering van de fysieke veiligheid en de werkomgeving van journalisten, onder meer in het kader van de hervorming van de smaadwet, rekening houdend met de Europese normen inzake de bescherming van journalisten.
- Het proces verder te zetten om de regels en mechanismen ter versterking van de bestuurlijke en de redactionele onafhankelijkheid van publieke media aan te scherpen, rekening houdend met de Europese normen inzake publieke media.
- Een effectieve openbare raadpleging en betrokkenheid van belanghebbenden bij het wetgevingsproces te waarborgen.

AANBEVELINGEN VOOR FINLAND

In het algemeen heeft Finland wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- De aanbeveling om de ontwikkeling van initiatieven van de nationale gerechtelijke administratie ter ondersteuning van het werk van de rechtbanken verder te zetten volledig uitgevoerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het verder versterken van het strafrechtskader inzake corruptie, met name door de vaststelling van wetgeving inzake ongeoorloofde beïnvloeding.
- Aanzienlijke vooruitgang geboekt wat betreft het blijven leveren van inspanningen ter uitvoering van de nieuwe nationale corruptiebestrijdingsstrategie en het actieplan 2021-2023, onder meer door te beginnen met de uitvoering van alle geplande maatregelen.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft het voortzetten van de hervorming van de wet op de openbaarheid van bestuur om te zorgen voor effectieve en ruimere toegang tot documenten, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Finland aanbevolen om:

- De bevindingen van het verslag over de beoordeling en toekomstige ontwikkelingstendensen van het gerechtelijk apparaat te blijven volgen, met name op het gebied van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, waaronder de hervorming van de benoeming van lekenrechters, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.
- Wetgeving aan te nemen inzake ongeoorloofde beïnvloeding en stappen te ondernemen om een herziening voor te stellen van het strafrechtelijk delict van buitenlandse omkoping.
- Het kader voor integriteit en verantwoording te versterken dat van toepassing is op ministers en andere personen aan wie de hoogste functies in de uitvoerende macht zijn toevertrouwd door een gedragscode voor deze personen aan te nemen.
- De hervorming van de wet op de openbaarheid van bestuur voort te zetten om te zorgen voor effectieve en ruimere toegang tot documenten, rekening houdend met de Europese normen inzake toegang tot officiële documenten.

AANBEVELINGEN VOOR ZWEDEN

In het algemeen heeft Zweden wat betreft de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat 2022:

- De aanbeveling om de werkzaamheden van de onderzoekscommissie ter versterking van de bescherming van de democratie en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht voort te zetten, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, volledig uitgevoerd.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft de evaluatie van de reikwijdte, het effect en de uitvoering van de regels inzake draaideurpraktijken waarbij personen met een hoge functie in de uitvoerende macht betrokken zijn.
- Enige vooruitgang geboekt wat betreft een sterkere bestrijding van buitenlandse omkoping, onder meer door de bestaande wettelijke definities te wijzigen en de situatie op het gebied van vervolging en definitieve uitspraken te verbeteren.
- Enige vooruitgang geboekt om te waarborgen dat de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld niet onnodig wordt beperkt door de lopende hervormingen van het rechtskader voor de financiering en werking van maatschappelijke organisaties.

Op basis hiervan en rekening houdend met andere ontwikkelingen gedurende de referentieperiode, wordt Zweden aanbevolen om:

- Ervoor te zorgen dat het benoemingssysteem van lekenrechters hun onafhankelijkheid waarborgt, rekening houdend met de Europese normen inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.
- De reikwijdte, het effect en de uitvoering te evalueren van de regels inzake draaideurpraktijken waarbij personen met een hoge functie in de uitvoerende macht betrokken zijn.
- De bestrijding van buitenlandse omkoping te versterken door de bestaande wettelijke definities te wijzigen om de situatie op het gebied van de vervolging van en definitieve uitspraken in zaken van buitenlandse omkoping te verbeteren.
- De inspanningen voort te zetten om te waarborgen dat de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld niet onnodig wordt beperkt door de lopende hervormingen van het rechtskader voor de financiering en werking van maatschappelijke organisaties.